

Μεγάλη Σαρακοστή: οδός ελευθερίας και χαράς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κισάμου και Σελίνου

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλοχίου

«Άληθής νηστεία ή τῶν κακῶν ἀλλοτρίωσις» (Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Στήν ἀπαρχή τῆς Ἀνοιξης, τῆς πιό ὁμορφης, χαρούμενης καί ἐλπιδοφόρας περιόδου τοῦ ἔτους, ὅπου ἡ ζωή καί πάλι ἀνασταίνεται στήν φύση καί ἡ δημιουργία ξυπνά ἀπό τήν νάρκη τοῦ χειμῶνα, σέ αὐτή τήν ὁμορφη καί ξεχωριστή περίοδο τοῦ χρόνου, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μᾶς καλεῖ νά ἀφυπνιστοῦμε ἀπό ἑνός ἄλλου εἴδους νάρκη καί ραθυμία. Αὐτῆς τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Μᾶς καλεῖ σέ ἀφύπνιση πνευματική καί ἐγρήγορηση ψυχική. Σέ ἕνα ταξίδι ἀνοιξης ἐσωτερικῆς, ἀνάτασης πνευματικῆς, ἀναζήτησης νοήματος ζωῆς. Ταξίδι ἀνέυρεσης τῆς «βαθείας καρδίας μας».

Βιώνουμε καί εἶναι ἀλήθεια, ὅλο αὐτό τό διάστημα, πρωτόγνωρες ἐμπειρίες. Ἡ βίαιη καί ἀπρόσμενη ἀνατροπή τῆς καθημερινότητάς μας, ὁ ὑποχρεωτικός «ἐγκλεισμός» ὅχι μόνο στά σπίτια μας, ἀλλά, κυρίως, στόν ἑαυτό μας, τά ἀπέλπιδα μηνύματα καί ἀκούσματα τῶν καιρῶν, ὡς καί ἄλλα πολλά, μοιάζει νά δημιουργοῦν

γύρω μας και ανάμεσα μας ένα είδος άόρατης φυλακής, πού μάς έγκλωβίζει και μάς παγιδεύει. Βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από τήν «αύθεντική», όπως μάς λένε, πληροφορία, τήν «περίτεχνη» ένημέρωση και τήν «πολύπλοκη» είδησιογραφία. Ζοῦμε τήν έρημιά του έαυτου μας και τήν αποξένωση του άλλου. Ζωή άνέραστη και άνελεύθερη, φυλάκιση στό «έγώ». Μάς παίρνει τό πᾶν· τήν ψυχή, τό νόημα. Μάς δίνει τό μηδέν· φευγαλέες ικανοποιήσεις. Μάς μετατρέπει σέ δούλους, άφοῦ τίποτε δέν ὑποδουλώνει τόν άνθρωπο πιά πολύ από τό “πολλῶνδείσθαι”. Πολλοί από έμάς έχουμε τήν αἴσθηση, νιώθουμε, «σάν ποντικοί μέσα στην φάκα», κατά τήν ρήση του όσιου πατρός Ίουστίνου Πόποβιτς. Τώρα πιά μπορεί νά είναι σκοτάδι έξω. Βαθιά ή νύχτα και ίσως νά κρατήσει πολύ.

Σπάσαμε τά δεσμά, αλλά χάσαμε τούς δεσμούς μας· αποδεσμευτήκαμε, αλλά και αποξενωθήκαμε· γίναμε μοναδικοί και συνάμα μοναχικοί, δίχως τελικανά γεύομαστε άληθινή χαρά και ειρήνη. Μοιάζουμε σάν καράβι στή φουρτουνιασμένη θάλασσα χωρίς πυξίδα και προσανατολισμό. Μέσα σέ όλα αυτά γεννᾶται εύλογα τό έρώτημα: Πώς θά οδηγηθοῦμε στην γῆ τῆς έλευθερίας; Πώς θά λυτρωθοῦμε από τήν φυλακή του έαυτου μας;

Άπαντᾷ και πάλι ό π. Ίουστίνος Πόποβιτς: «Οί άρετές μάς βοηθοῦν για τήν όρθή γνώση του έαυτου μας».

Κατάδυση έσωτερική, λοιπόν, χρειάζεται· άληθινή αὐτογνωσία, «ένδον σκάπτε». Νά ανακαλύψουμε τόν έσω άνθρωπο, τόν άληθινό μας έαυτό. Χρησιμοποιώντας ως όχημα όχι τόν φιλοσοφικό στοχασμό ή άλλες τεχνικές τῆς ψευδώνυμης γνώσης πού θά μάς οδηγήσουν σέ ακόμα μεγαλύτερη φυλάκιση και βαθύτερο σκοτάδι, αλλά τήν άληθινή εκείνη γνώση πού χαρίζει ή Χάρις του Θεοῦ πού φωτίζει τόν νοῦ και καθαρίζει τήν καρδιά. Μέ τήν έκούσια άσκηση, τήν αὐτοκριτική, τήν μετάνοιά μας και τό άσκητικό μας φρόνημα. Ταξίδι έσωτερικό στην «βαθεία καρδιά μας» πού οδηγεί στην έσωτερική μεταμόρφωση, στην «άλλοτρίωση τῶν κακῶν», όπως σημειώνει ό άγιος Γρηγόριος ό Θεολόγος. Και ποιά είναι αὐτάτά κακά; Συμπληρώνει ό ίδιος: «έγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ άποχῆς, έπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς ψεύδους και έπιπορκίας. Ἡ τουτον ένδεια νηστεία έστί άληθής και εύπρόσδεκτος».

Αὐθύπαρκτη γνώση του έαυτου μας δέν ὑπάρχει. Άπατᾶται όποιος έγκλωβίζεται στην ψευδαίσθηση αὐτή. Άπαραίτητη προϋπόθεση άληθινῆς αὐτογνωσίας ή άλλοτρίωση τῶν κακῶν, ή άναζήτηση τῆς ειρήνης τῆς καρδιᾶς. «Βρές τήν ειρήνη στην καρδιά σου και χιλιάδες κόσμος θά σωθεῖ», θά πεί ό άγιος Σεραφείμ του Σαρώφ.

Ίδού, λοιπόν, ό πλοῦτος και ή όμορφιά τῆς Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πού

ανοίγεται και πάλι ενώπιόν μας ως «καιρός», εύκαιρία αληθινής, ουσιαστικής γνώσης του έαυτού μας. Η Μεγάλη Σαρακοστή δέν είναι, όπως κάποιοι ισχυρίζονται, περίοδος απαγορεύσεων και στερήσεων. Αντιθέτως είναι «καιρός» έλευθερίας, εύκαιρία έσωτερικής μεταμόρφωσης του ανθρώπου· πνευματικής αναγέννησης· συμφιλίωσης, έσωτερικής έργασίας και μετανοίας· μέ την έμπειρία τής χαράς, του ένθουσιασμού και τής προσδοκίας τής Θεϊκής παραμυθίας. Αναζήτηση πνευματικής αΐσθησης· άρνηση τής ανέλπιδης έκκοσμίκευσης τής ύπαρξής μας και άποκατάσταση σχέσης μέ τον Θεό και τον έαυτό μας. Καλλιέργεια βιώματος χάριτος και μαρτυρία αγιότητας.

Άς έμπιστευτούμε, λοιπόν, αύτή την Μεγάλη Σαρακοστή την «πολυκλινική τής Έκκλησίας μας», (π. Ι. Ρωμανίδης), αποβάλλοντας κάθε είδους άγχος, φόβο, άμφισβήτηση και άπελπισία. Αφήνοντας τίς λύσεις στον Θεό και όχι στον έαυτό μας.

Γιά νά όδηγηθοΰμε στην έσωτερική χαρά, την ειρήνη τής καρδιάς, την αληθινή γνώση του έαυτού μας, την άλλοτρίωση των κακών, την έλευθερία τής ψυχής.

Άς γίνει ή όμορφη αύτή περίοδος ταξίδι και εύκαιρία νά όδηγηθοΰμε από την άυτογνωσία στην Θεογνωσία.

Καλή Άγία Τεσσαρακοστή. Καρποφορούμενοι παρά Θεοΰ οί πνευματικοί μας άγώνες.